UITKOMSTEN ENQUÊTE WERKWIJZE RAAD

Januari 2025

UITVRAAG

Wij hebben gevraagd naar de ervaringen met en beoordeling van:

- Themadebatten;
- Raadsdebatten;
- Rondetafelgesprekken;
- Technische briefings
- Schriftelijk overleg;
- Besluitvormingsronde (= raadsvergadering);
- Het geheel van alle vergadervormen;
- Werkwijze raad in brede zin;

+ slotvraag:

- Eventuele andere relevante ervaringen en inzichten.

OPBRENGST

Themadebatten

Positief:

- Leidt tot minder vergaderdruk en levert daarmee tijdsbesparing op.
- Biedt de mogelijkheid om zaken te verbinden en debat te voeren op hoofdlijnen.
- Biedt de mogelijkheid om moties aan te kondigen en toe te lichten.

Negatief:

- Onderwerpen lopen teveel uiteen, waardoor focus in debat ontbreekt.
- Heeft in de praktijk veel weg van vragenuurtje.
- Relatief veel ruimte voor ‘kleine’ onderwerpen.
- Status debat onduidelijk (?)

Verhouding positief/negatief: +/-

Raadsdebatten

Positief:

- Prettige agendering.
- Juiste onderwerpen.
- Goed voorzitterschap.

Negatief:

- Duren te lang (drang om spreektijd volledig te vullen; herhaling van standpunten).
- Teveel techniek en details.
- Soms juist te abstract.
- Teveel raad-college; te weinig raad onderling.
- Te lange inleidingen portefeuillehouders.

Verhouding positief/negatief: +++/-

Rondetafelgesprekken

Positief:

- Goede mogelijkheid om gesprek te voeren (anders dan vraag/antwoord).
- Afwezigheid wethouder creëert ruimte voor gesprek, ook onderling.
- Goede mogelijkheid om op een onderwerp te oriënteren.

Negatief:

- Succes afhankelijk van onderwerp en gasten.
- Onder vlag van oriëntatie kan het worden benut voor politieke sturing
- Soms teveel deelnemers gelet op de beschikbare tijd.

Verhouding positief/negatief: ++/-

Technische briefings

Positief:

- Voorziet in de behoeften.
- Digitaal en later terug te kijken is prettig.
- Ambtenaren altijd goed voorbereid.
- Goed voor zicht op, en waardering voor, werk ambtelijke organisatie.

Negatief:

- Digitaal niet altijd voor iedereen prettig.
- Informatie had (vaak) ook op schrift kunnen worden geleverd.
- Steeds meer op aanvraag college (rolneming griffie/agc mag scherper).

Verhouding positief/negatief: ++/-

Schriftelijk overleg

Heeft nauwelijks plaatsgevonden. Daardoor niet goed te beoordelen. Een enkeling merkt op dat het instrument vaker zou kunnen worden benut.

Besluitvormingsronde

Positief:

- Heldere opzet. Efficiënte en snelle besluitvorming.
- Ruimte voor ‘menselijke maat’ (IM’s, installatie/afscheid).
- Mogelijkheid tweeminutendebat.
- Aanzienlijk minder stemverklaringen dan voorheen.

Negatief:

- Moeilijk/niet te volgen voor buitenstaanders.
- Moties/amendementen niet/nauwelijks behandeld (vooral problematisch omdat dit doorgaans ook niet is gebeurd in voorafgaande debatten).
- Rol wethouders niet consistent (krijgen soms veel, soms weinig ruimte).
- Aantal stemverklaringen nog altijd hoog.

Verhouding positief/negatief: ++/-

Geheel van alle vergadervormen

Positief:

- Structuur als zodanig steekt goed in elkaar.
- Structuur biedt voldoende ruimte voor verbeteringen (via heldere afspraken en aanpassingen cultuur).

Negatief:

- Voor buitenstaanders en nieuwkomers in de raad lastig te doorgronden.
- Veel speelt zich af buiten de vergaderingen. Dit komt de transparantie niet ten goede.

Verhouding positief/negatief: ++/-

Werkwijze raad breed

Positief:

- Biedt voldoende ruimte om taken te vervullen.
- Raadswerk kan met huidige werkwijze worden gecombineerd met (fulltime) baan of studie.

Negatief:

- Er blijft onvoldoende ruimte over voor contacten met inwoners.
- Er is onvoldoende aandacht voor de strategie op hoofdlijnen.
- Teveel techniek en details.

Verhouding positief/negatief: ++/-

Andere relevante ervaringen/inzichten

Positief:

- Professionele ontwikkeling naast raadswerk blijft mogelijk.
- Cultuur van harmonie en samenwerking prettig. Debatcultuur ook.
- Griffieondersteuning

Negatief:

- Strategische aspect komt onvoldoende uit de verf.
- Transparantie gemeentebestuur onvoldoende.
- Griffie kan meer toelichten/uitleggen wat bedoeling is.
- Digitale systeem kan beter.
- Werkwijze college ondersteunt werkwijze raad onvoldoende.
- Werkwijze doet onvoldoende recht aan politieke verhoudingen/uitkomst verkiezingen.

Verhouding positief/negatief: +/--

(N.B. Deze slotvraag nodigde wellicht meer dan de andere vragen uit om te reflecteren op wat beter kan en wat nog wordt gemist. In de beantwoording zijn ook meer dan bij de andere vragen direct suggesties voor verbeteringen gedaan; deze zijn hier eerst nog even buiten beeld gelaten).

RESUMEREND

Het algehele beeld van de huidige vergaderstructuur helt eerder over naar het positieve dan naar het negatieve. Met onderkenning van alle kritische kanttekeningen, lijkt het goed dat niet uit het oog te verliezen. Kijkend naar de huidige vergadervormen, is er de meeste kritiek op de themadebatten. Beoordeeld vanuit de oorspronkelijke bedoeling van deze debatten (het leggen van verbanden binnen thema's en het voeren van het gesprek op hoofdlijnen), lijkt tamelijk breed het oordeel dat dit onvoldoende uit de verf komt. Bij alle andere vergadervormen worden ook kritische kanttekeningen geplaatst,

maar is de afdronk meer positief dan negatief. Zoekend naar ‘noemers’ waaronder de kritische kanttekeningen zouden kunnen worden geplaatst lijken, voor de vuist weg, de volgende conclusies gerechtvaardigd:

- De raad komt (nog) onvoldoende toe aan het echte, meer strategische, debat op hoofdlijnen (wat voor stad moet Zwolle zijn; in welke richting moet Zwolle zich verder ontwikkelen?);
- Wat de raad doet, wat er in raadsverband gebeurt, is voor buitenstanders onvoldoende duidelijk/begrijpelijk en ook zichtbaar;
- De tijd die raadsleden in algemene zin kwijt zijn aan het raadswerk, maar ook aan specifieke vergaderingen (vergaderduur/-efficiency) vormt een item.
- Raadsleden ervaren onvoldoende ruimte voor contacten met inwoners; teveel tijd gaat op aan vergaderen/bijeenkomen op het stadhuis;
- Waar vergadervormen op zichzelf goed bevallen, is er ruimte voor verbetering in de wijze waarop ze door de deelnemers aan de vergaderingen worden ingevuld.